

עבודה טובה? תלוי בפרשנות

עסקת שבויים, אינה מכיסה את כל הפרשנויות. זאת רק עוד זווית על המצב. עוד נקודת מבט. כמו העובדה שאנחנו נלחמים כמעט שנה עם החמאס ולא מנצחים. יורים כמעט שנה על החיובאללה והם לא מורתעים. לא חייבים להתע- כב דווקא על העובדות הללו. אפשר במקום זה להעמיק בסוגיית הפרשנות לביטוי "ניצחון מוחלט" או למשמעות המרחק בזמן הנובעת מן הביטוי "כפסע".

מדוע אנחנו מקשיבים לכל זה בצמא? אנחנו מחפשים באופן נואש מעט ודאות. רובנו מבינים שלא הרב הראשי ולא האפיפיור מבינים את אלוהים או קרובים אליו יותר מאיתנו. אבל בהיעדר תקשורת ישירה או דרך לברר את הדברים לאשורם עם מי שמחליט אנחנו נאחזים במה שיש, במה שמספקות לנו הפלטפורמות המתווכות את המציאות. אבל בכל זאת, הנה כמה עובדות שאין עליהן עוררין: מי שמת במלחמה הזו, מת. מי שנפצע, נפצע. מי שמוחזק בעזה, עדיין מוחזק בעזה. מי שמפונה, מפונה. מי שנהרס לו הבית, באמת נהרס לו הבית. ומי שנכנס לחר- בות בגלל שנסגר לו העסק, הוא באמת בחובות. שורת המיניוס בחשבון הבנק היא פיסת מציאות בלתי ניתנת לע- רעור, כמו כתובת על מצבה.

ומכאן להיקש הארגוני. בתקופה של אי ודאות כללית, חששות הקשורים בעתיד הכלכלי ושאלות קיומיות על החיים כאן שמעסיקות אותנו, עבור רבים מקום העבודה מהווה עוגן של יציבות. יש בכך כמובן נחמה רבה אולם גם פתח להטיה האומרת שעל אדם להעריך את העובדה שהוא מועסק ולזנוח לטובת הערכה זו את השאלה אם טוב לו במ- קום בו הוא עובד. המענה לשאלה אם אני עובד בחברה שטוב לעבוד בה עלול להידרדר במורד הסולם של מאסלו אל המ- קום ההישרדותי. לפעמים אין ברירה אלא להיות שם. אבל לצד זאת ראוי להתבונן, שוב, במציאות. איך אפשר באמת לדעת מהי המציאות בחברה בה אתם עובדים? בדקו עם עצי- מכם: האם דרשו בשלומכם ובשלום משפחתכם בזמן המלח- מה, בזמן שאתם או מי מקרוביכם שירת במילואים? האם קידמו אתכם בתפקיד כשידעתם שמגיע לכם? האם נוסף לכם עניין או אחריות? האם שדרגו אתכם בשכר או בת- נאים? נסו להיצמד למציאות היכן שאתם יכולים. חפשו את העובדות. נסו ליצור אי קטן מאדמה אמיתית שניתן לדרוך עליו תוך ידיעה שהוא אינו תל של מילים שמתמוסס לתוך עצמו. אין ברירה אלא להאמין או לשמר אינו תקווה. עוד אי ועוד אי. עוד שיחה מבוססת על ידע ונתונים. ואולי עם הזמן, מאוסף האיים הללו, ייווצר כאן שינוי תרבותי.

ככל שנחלשת היכולת שלנו להבין את המציאות סביב- נו, אנו נאלצים להסתמך יותר ויותר על פרשנים שיסבירו לנו מה קורה. כך למשל, בזמן שחלק לא מבוטל מתושבי המדינה נאנקים תחת יוקר המחיה ואינם רואים איך יוצאים מהמשבר הכלכלי, מסבירים להם ראש הממשלה ושר האוצר שהמצב נפלא. האם הורדת דירוג האשראי היא פיסת מציאות שאמורה להדאיג משהו? לא ולא, מסבירים להם ראשי המדינה. המצב הכלכלי ממש ממש מצוין. אז מה באמת המצב פה, טוב? רע? שווה לחיות פה? צריך לב- רוח? המנכ"ל אומר שהמצב הפיננסי של החברה מצוין, שהירידה בהכנסות זמנית, שהבונוס מעבר לרבעון הבא, שהנה פיטרנו רק מעט אנשים, לא חיוניים, לא מהמצ- טיינים כמוכם, הנשארים. להאמין לו או לחפש עבודה?

טשטושי המציאות מגבירים את קולם של הפרשנים. אולפני הטלוויזיה גדושים בפרשנים - למשל לענייני יחיא סינוואה. מרואיינים שלא יודעים דבר מסבירים כיצד הוא מתקשר, מה הוא חושב ומה הוא יעשה. ערב ערב מופיעים בפנינו קציני מודיעין בכירים לשעבר, אנשי שב"כ שפגשו אותו או חקרו אותו וסתם אנשים בעלי דעה. אינסוף מילים נאמרות בניסיון לפרש אדם שאנחנו במשא ומתן איתו ובמ- קביל, מבלי להסביר את הסתירה בין הדברים, רוצים לחסל אותו. אם רק היינו יודעים היכן הוא נמצא. הפרשנים המומי חים גם מסבירים לנו מתי האיראנים ינחיתו עלינו את המ- כה. היום, מחר, מחרתיים. רק בבקשה, מייחלים בצד הישראלי, שהעונש יהיה מידתי.

הפרשנים לא יודעים להגיד שום דבר משמעותי מלבד מלל סטריאוטיפי וכללי על הכבוד האיראני שנפגע מול הסבלנות והערמומיות המאפינת (כידוע) את העם הפרסי. נו באמת. ואל מי פונים לרוב באולפנים שיסבירו את האיראנים אם לא לכתבינו לענייני ערבים. מעל שני עשר- רים אנחנו טוענים שאויבינו מכוונים על ידי כוחות האופל באיראן. האם לא הגיע הזמן שיהיו כתבים לענייני איראן ולא רק כתבים לענייני ערבים? אנחנו לא בשנות ה-80.

ולכסוף, כמוכן, הפרשנים לענייני נתניהו. לא קל בשלב הזה למצוא פרשנים לנתניהו שאינם נחשבים "שופרות". כך מגיעים עד פרשן אחד שעבד עימו לפני יותר מ-20 שנה, וגויס לפאנל כדי להסביר את המנהיג. הואיל שקיב- לנו את העקרון שראש הממשלה לא מסביר את עצמו ליי- שראלים אלא בסיסמאות, דנים שם בשיא הרצינות בחיפוש אחר כוונותיו. הוא רוצה עסקת שבויים? הוא אינו רוצה? הוא הססן או טקטיקן? את טובתו האישית הוא מד- פש או את טובת העם? תלי תלים של מילות פרשנות המד- ליפות את העיסוק במציאות. הפרשנות, ולא המציאות, היא המלכה של הדיון. העובדה, למשל, שלא התרחשה

איך אפשר באמת לדעת מהי המציאות בחברה בה אתם עובדים? נסו להיצמד למציאות היכן שאתם יכולים. חפשו את העובדות. נסו ליצור אי קטן מאדמה אמיתית שניתן לדרוך עליו

ד"ר איתי שילוני הוא מייסד ומנכ"ל S2R, חברה ליעוץ ארגוני אסטרטגי ומרצה עמית בביה"ס אריסון למינהל עסקים באוניברסיטת רייכמן

page

383